

Leseenheid 3

Help ons de
effecten thuis
te brengen!

Lanceer een oproep
op Instagram en
doe mee aan de
zoektocht naar
familieleden

- 1 Korte beschrijving en instructies voor de leerkracht
- 2 Werkblad voor leerlingen
- 3 Sjabloon Instagram-post
- 4 Dia 'Wat de effecten betekenen voor de families van de slachtoffers'

#StolenMemory

Leseenheid 3

Korte beschrijving en instructies voor de leerkracht

In deze leseeenheid over #StolenMemory kunnen leerlingen actief deelnemen aan de historische missie van de Arolsen Archives: het terugvinden van familieleden en nabestaanden van slachtoffers van de nazivervolging, om zo hun verloren bezittingen opnieuw thuis te brengen.

De module begint met een korte film over een specifieke case die laat zien wat de teruggave van de intieme aandenkens betekent voor de familie van de slachtoffers. De film introduceert een interactieve landkaart met daarop de geboorteplaatsen en laatste (bekende) woonplaatsen van de originele eigenaars van de voorwerpen. De leerlingen kunnen de digitale kaart en bijhorende links naar ons online archief gebruiken om zelf aan de slag te gaan met een cold case. De video laat ook zien hoe leerlingen hun Instagram-account kunnen gebruiken om een persoonlijke oproep te lanceren voor hulp en informatie.

De leerlingen kunnen apart of in groepjes van twee werken. Op de #StolenMemory-kaart kunnen ze één van de ongeveer 1500 markers selecteren in landen over heel Europa. De markers duiden personen aan van wie de effecten zijn bewaard in de Arolsen Archives: de groene markers horen bij voorwerpen die al zijn teruggegeven aan de rechtmatige erfgenamen; de rode markers geven personen aan die nog steeds vermist zijn. Elke marker bevat een link naar ons online archief, waar de leerlingen de documenten en effecten van de persoon in kwestie kunnen bekijken.

In een tweede fase bereiden de leerlingen hun Instagram-post voor, waarin ze een oproep doen voor informatie die kan helpen in de zoektocht naar de familie en nabestaanden van de persoon die ze hebben uitgekozen. De leerlingen kiezen vervolgens een afbeelding en schrijven een wervende caption met daarin de #naam en de #plaats van hun case. We voorzien een sjabloon dat de leerlingen kunnen gebruiken om een persoonlijke boodschap op te schrijven of een foto of selfie van te maken. De richtlijnen en hashtags voor de Instagram-post vind je in het werkblad hieronder.

Deze vormen van (beknopt) onderzoek en (digitale) participatie lijken heel eenvoudig, maar stellen leerlingen in staat om zich in te leven in een individuele case en zo op creatieve, persoonlijke en geëngageerde manier deel te nemen aan onze historische zoektocht. Hun inzet kan wel degelijk een verschil maken: de hashtags met de gezochte namen en bijhorende locaties worden gedeeld op sociale media en opgepikt door ons wereldwijde netwerk van vrijwilligers. Als het bericht de juiste plek of persoon bereikt, kan dat een doorbraak betekenen in een openstaand dossier. De Arolsen Archives publiceren regelmatig rapporten op hun website over het lopende speurwerk en de teruggave van effecten. Door deel te nemen aan dit belangrijke herdenkings- en herenigingsproject, houden de leerlingen niet alleen de herinnering aan de nazivervolging levend, maar helpen ze meeschrijven aan de biografie (en gestolen herinnering) van de slachtoffers.

Tot slot – en eventueel als overgang naar een bezoek aan de tentoonstelling – hebben we een aantal citaten verzameld van familieleden die effecten hebben teruggekregen van de Arolsen Archives: voor hen zijn de verloren kleinoden van een onschatbare emotionele waarde, en vaak de enige tastbare link met het verleden. De citaten kunnen worden gebruikt om te bespreken waarom de campagne precies de naam #StolenMemory kreeg.

Voorbeeld van een planning

1. Geef een inleiding tot het onderwerp, bekijk samen een korte film

🕒 10 Minuten

2. Individueel of per twee: verken de digitale landkaart en selecteer een case / Maak een Instagram-post die herinnert aan de gekozen persoon en mensen oproept om mee te zoeken naar zijn/haar familieleden

🕒 40 Minuten

3. Afsluiting van de les, eventueel gevolgd door een bezoek aan de tentoonstelling

🕒 10 Minuten

Bekijk de video 'de teruggave van effecten':
<https://vimeo.com/504461454/6665d1b659>

Leseenheid 3

Korte beschrijving en aanwijzingen voor de leerkracht

Gebruikte methodes

Introductie met video, individueel of per twee werken met interactieve landkaart, maken van Instagram-post, groepsgesprek

Materiaal

- Smartphone/tablet om de video en landkaart te bekijken en voor online onderzoek (indien nodig)
- Sjabloon voor Instagram-post
- Instagram-account
- Dia met citaten van familieleden van slachtoffers

Duur

Ongeveer 60 minuten, afhankelijk van de groep

Leseenheid 3

Werkblad voor leerlingen

1/2

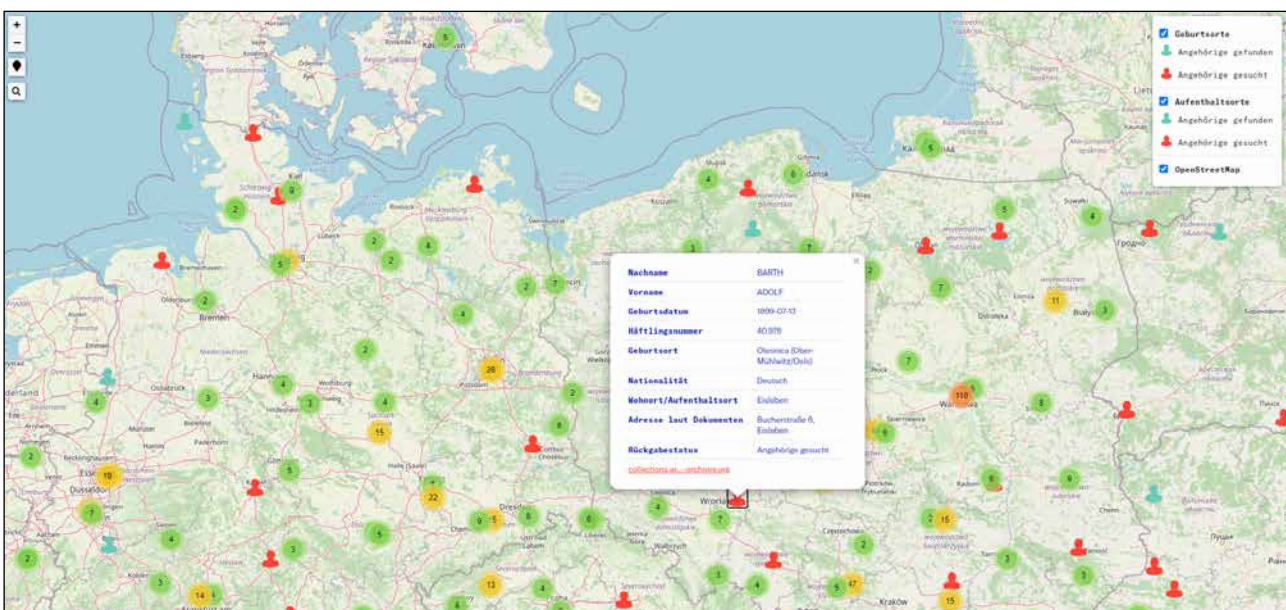
Gebruik onze interactieve landkaart om de originele eigenaars van de effecten op te sporen en je zoektocht naar de familieleden te starten!

<https://arolsen-archives.org/map-stolenmemory/>

We hebben je hulp nodig! Draag je steentje bij aan #StolenMemory en doe mee aan onze internationale speurtocht naar de familieleden van de slachtoffers, zodat we hun verloren bezittingen terug naar huis kunnen brengen. Gebruik je Instagram-account om een zoekoproep te lanceren en de herinnering aan de slachtoffers van de nazivervolging levend te houden. Hopelijk zullen andere mensen je post zien en delen met hun netwerk, en komen we zo (wie weet?) in contact met de familie van de persoon die we zoeken. Vermeld zeker de #naam en de #geboorte- of woonplaats van de persoon wiens familie je zoekt: zo bereik je de juiste mensen en locaties. Hieronder lees je hoe je te werk kan gaan.

1 Gebruik de [link/QR-code](#) om de interactieve kaart van #StolenMemory te openen. Je kan hier inzoomen op de geboorteplekken en laatste (bekende) woonplaatsen van de slachtoffers van wie de persoonlijke bezittingen in de Arolsen Archives worden bewaard. De groene markers duiden personen aan van wie de bezittingen al zijn teruggegeven aan de familie of nabestaanden. De rode markers horen bij namen die nog niet zijn opgespoord. Elke marker bevat een link naar ons online archief, waar je foto's kan zien van de effecten. Kies een persoon van wie de erfgenamen nog niet zijn gevonden. Je kan een case in je eigen land kiezen, of in landen of plaatsen die je interesseren of waar je een persoonlijke band mee hebt – misschien ben je er ooit op vakantie geweest, of heb je er familie of vrienden wonen... Als je een naam hebt gekozen, is het tijd om te beginnen aan je [Instagram-post](#).

2 Kies een [afbeelding](#) om je oproep goed in de picture te zetten: je kan een screenshot of een archiefbeeld van het effect gebruiken, of zelf een foto maken. Je kan ook een persoonlijke boodschap schrijven op het bijgevoegde [sjabloon](#) en er vervolgens een foto van maken: in close-up, als selfie, of hoe je het verkiest!

Leseenheid 3

Werkblad voor leerlingen

2/2

3 Doe je verhaal en schrijf een wervende caption die tot de verbeelding spreekt. Je kunt een eenvoudige oproep schrijven, of een persoonlijke boodschap die herinnert aan de naam en het leven van de persoon die je hebt gekozen. Gebruik hashtags bij de **#naam** van de persoon en de bijhorende **#locatie**. Zo bereikt je bericht de mensen die op zoek zijn naar die hashtag of er een speciale band mee hebben: mensen die op die specifieke plaats wonen, bijvoorbeeld, of er misschien iemand kennen met dezelfde familienaam. Gebruik de hashtag **#StolenMemory** om deel te nemen aan onze wereldwijde campagne en je oproep te verspreiden in het internationale netwerk van de Arolsen Archives. Als je **@arolsenarchives** toevoegt, zien wij je post ook en zorgen we ervoor dat je bericht gedeeld wordt op onze sociale media! Als je post over iemand in het buitenland, raden we je aan de lokale taal gebruiken (als je die spreekt) of het Engels.

4 Post de afbeelding en caption in je **Instagram-feed** – dat werkt beter dan als Story, omdat je post langer zichtbaar is. We wensen je veel succes!

Elke post moet de volgende elementen bevatten:

- 1 **Voor- en achternaam** van de originele eigenaar van de effecten
- 2 **#geboorteplaats** of **#woonplaats** van de originele eigenaar
- 3 **#StolenMemory**
- 4 **@arolsenarchives**

Leseenheid 3

Sjabloon Instagram-post

#StolenMemory

Leseenheid 3

Het belang van de effecten voor de families

66
99

»Het betekent veel voor mij en vooral ook voor mijn moeder. Ze was weer in tranen, terugdenkend aan die vreselijke jaren. Ze kan de Duitsers nooit vergeven voor wat ze haar, haar familie en haar land hebben aangedaan. Maar ze begrijpt ook dat er een ander Duitsland en een andere generatie is opgestaan. Het is prachtig om te zien dat zoveel mensen, Duitsers, na zoveel jaren nog steeds op zoek zijn naar familieleden van slachtoffers, om de herinneringen terug te geven aan hun dierbaren. Zoals u weet, had mijn moeder alleen een foto van haar broer... Dankzij jullie heeft ze nu een hele doos vol herinneringen. We willen jullie bedanken voor al het werk dat jullie voor onze familie en vele anderen hebben gedaan en nog steeds doen.«

Neef van Johannes Berens, 2020.

Johannes Berens stierf kort na de bevrijding in mei 1945 als gevolg van de ontberingen die hij moest doorstaan in de buitenkampen van concentratiekamp Neuengamme.

66
99

»Het brengt de herinnering terug aan de talloze levens die werden verwoest in de oorlog. Tragische lotgevallen die we ons vandaag nog amper kunnen voorstellen. Voor de families en nabestaanden zijn deze voorwerpen van onschatbare waarde [...] Dankzij de documenten die we van jullie hebben ontvangen, weten we nu waar mijn oom begraven is. We danken jullie voor het monnikenwerk dat jullie hebben verricht – voor jullie onderzoek, jullie inzet om de herinnering aan de slachtoffers van de concentratiekampen te eren, het ophelderen van het lot van deze mensen, en jullie zoektocht naar de families.«

Nicht van Kazimierz Biel, 2018.

Kazimierz Biel was een gevangene in concentratiekamp Neuengamme en stierf in mei 1945 tijdens het bombardement van de Cap Arcona in de baai van Lübeck.

66
99

»Mijn naam is Yves Stappers en ik ben de kleinzoon van verzetsstrijder Edmond Ameye, die in 1944 werd gearresteerd door de Gestapo. [...] Het voorwerp dat we van hem terugkregen is een horloge [...]. Dat is op zich al ongelooflijk. En dat het vandaag naar ons terugkeert, van iemand die zijn leven opofferde voor de vrijheid op een moment dat zoveel vrijheden opnieuw worden bedreigd, in het buitenland, maar ook hier in België. De opkomst van het nationalisme en extreemrechts – daar krijg ik persoonlijk koude rillingen van. Dit horloge is een stille getuige van de tijd. Voor onze kinderen wekt het herinneringen op die absoluut gehoord en herleefd moeten worden, vandaag meer dan ooit.«

Edmond Ameye's kleinzoon, 2019.

Edmond Ameye werd gedeporteerd naar het concentratiekamp Neuengamme en stierf in het concentratiekamp Bergen-Belsen na een dodenmars in het voorjaar van 1945.